

HOLBERGPRISEN I SKOLEN 2012

Lærerrapport fra Oslo Handelsgymnasium

Kristi Svidal

2012

Innhold

<u>INNLEDNING.....</u>	<u>3</u>
<u>HVA VAR HENSIKTEN MED PROSJEKTET? .....</u>	<u>4</u>
<u>GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET .....</u>	<u>5</u>
INTRODUKSJONEN AV HOLBERGPRISEN FOR ELEVENE	5
FORSKNINGSFORMIDLING MELLOM FORSKNINGSINSTITUSJONER OG SKOLEVERKET	7
BRUK AV EKSTERNE KREFTER	7
FREMDRIFT	8
<u>HVILKE ERFARINGER ER GJORT MED PROSJEKTET? .....</u>	<u>9</u>
<u>FORMIDLING AV FORSKNINGSRISULTATER OG ERFARINGER ANDRE KAN LÆRE AV? .....</u>	<u>11</u>
<u>AVSLUTNING .....</u>	<u>11</u>
<u>KILDELISTE .....</u>	<u>12</u>

Innledning

Gjennom denne lærerrapporten ønsker jeg å gi en beskrivelse av hvordan elever på Oslo Handelsgymnasium og jeg som lærer, har jobbet i forbindelse med konkurransen Holbergprisen i skolen i skoleåret 2011/12. Innholdet er en form for dokumentasjon av hvordan man kan jobbe med ungdom og forskning, og hva som eventuelt kan forbedres med tanke på senere eller liknende arbeid. For tidligere deltakere er det kanskje interessant å lese hvordan vi på Oslo Handelsgymnasium har organisert forskningsarbeidet, og sammenlikne våre erfaringer med egne. Nye deltakere kan få et lite innblikk i hvordan unge mennesker utfører og takler rollen som forskere. Rapporten inneholder tanker rundt hensikten med å delta i Holbergprisen i skolen, litt om gjennomføringen av prosjektet og erfaringer elever og jeg som lærer har gjort. Mot slutten nevner jeg litt om formidling av forskningsresultatene.

Skoleåret 2011/12 har gitt meg mange trivelige opplevelser. Jeg vil benytte anledningen til å takke førstetkonsulent i Holbergprisen i skolen, Barbara Wendelbo, for all støtte, råd og veiledning hun har bidratt med i løpet av dette skoleåret. Spesielt nyttig og interessant var lærerseminar i Bergen høsten 2011, der temaet "Forskning og etikk" sto på planen. Kunnskapsrike foredragsholdere, tidligere vinnere og kollegaer fra ulike steder i Norge, som også har meldt klassene sine på konkurransen, skapte et godt klima for faglige diskusjoner.

Hva var hensikten med prosjektet?

For andre året på rad har elevene som tar programfaget sosiologi og sosialantropologi ved Oslo Handelsgymnasium mulighet til å delta i konkurransen Holbergprisen i skolen. Siden hovedaktiviteten for elevene er å produsere kunnskap på en akademisk måte, bærer en slik deltakelse i seg mange kvaliteter som egner seg for faget der sentrale læreplanmål nettopp er;

- å gjøre rede for tenkemåter i sosiologi og sosialantropologi og bruke dem til å forklare sosiale sammenhenger
- å gjøre rede for hvordan sosiologer og sosialantropologer går frem for å innhente kunnskap om samfunnet
- å gjennomføre samfunnsvitenskapelige undersøkelser med utgangspunkt i egne spørsmål og presentere resultatene.

Elevene får videre muligheten til å bli sosialisert inn i en akademisk verden de sannsynligvis skal opptre innenfor i årene rett etter videregående skole.

Hver undervisningstime i sosiologi og sosialantropologi er mer eller mindre relatert til hendelser som skjer ”rett utenfor klasseromsvinduet vårt”, som jeg retorisk pleier å uttrykke det for å henlede oppmerksomheten til elevene mot at samfunnsfaglige problemstillinger er naturlig og nærmest uunngåelig å ikke forholde seg til. Ofte er det andre som setter dagsordenen for kunnskap og informasjon som til enhver tid er aktuell og tilgjengelig. Det samme gjelder hvilke stemmer i samfunnet som blir hørt eller får en kanal å ytre seg gjennom, ulike perspektiver og vinklinger samfunnsaktuelle hendelser tolkes i lys av, debattanter og motdebattanter, hovedtemaer og tilstøtende temaer osv. Oppøvelse i kritisk tenkning, og refleksjon rundt tilegnelse og bruk av samfunnsvitenskapelig kunnskap, er på en måte kjernen i faget. Ved siden av dette finnes et mangfold av problemstillinger en lærer kan trene elevene opp i. Det kan f eks være å skille et middelmådig avisoppslag som refererer til forskning på en lemfeldig måte - gjerne formulert gjennom frasen ”Forskning viser at” akkompagnert av voldsomme diagram og statistikker - fra oppslag som presenterer forskningsresultater etterrettelig, nøkternt og gjennom et korrekt språk. Det kan være å reflektere over hvor grensen for synsing og forskning går, så vel som å gå kjente begreper litt etter i sømmene. Hva menes egentlig med noe så hverdagslig som system, rolle og struktur? Hva vil det egentlig si å handle normalt? Sist, men ikke minst kan det også være klokt å lytte til Henrik Syses anmodning om utvikle ”epistemologisk beskjedenhet”, som i en mindre akademisk språkdrakt kan omsettes til noe i retning av å unngå å uttale seg skråsikkert om ulike fenomener, og at det finnes grenser for hva vi sikkert kan vite og klare.

For å kunne forstå og være saklig i faglige diskusjoner trenger elevene et språk å kommunisere gjennom, samtidig som det gir trygghet å ha førstehåndserfaring med hva forskning går ut på. Det er ikke nødvendig å vente til det første året på et universitet for å lære hva forskningsarbeid krever. Elever på videregående skole har behov for å bruke begreper som ”directions along which to look”¹, så vel som ”learning by doing”, som kanskje er den mest siterte frasen i forbindelse med tilegnelse og overføring av kunnskap. Å produsere en forskningsrapport med alt arbeid det innebærer, er en utmerket start.

¹ Grimen (1991: 48-49),

Som lærer hadde jeg to intensjoner med å melde elevene på Holbergprisen i skolen

1. Å gi elevene mulighet til å få en konkret smakebit på hva forskning handler om.
2. Å gi elevene mulighet til å konstruere rykende fersk samfunnsvitenskapelig kunnskap på det nivået, i den fasen og innenfor det temaet de selv finner interessant, - litt i samsvar med den ”vygotskijanske ånden” der eleven forhåpentligvis når et høyere kunnskapsnivå gjennom språklig samhandling med lærer, medelever, forskerkontakter og teori.

Hvis jeg i tillegg kunne legge til rette for at elevene ble glad i kunnskap, fikk et eierforhold til et fagfelt de selv syntes var spennende å fordype seg i - samt opplevde glede og moro ved kunnskapsproduksjon, - ja da hadde jeg lykkes med å stimulere elevene til et positivt syn på forskning, og i min gjerning som lærer.

Gjennomføring av prosjektet

Introduksjonen av Holbergprisen for elevene

Jeg introduserte Holbergprisen i skolen for elevene tidlig i første semester. Jeg trykte opp og delte ut vinnerrapporten for 2011. Det fór et gisp gjennom klassen. Elevene kommenterte både omfanget av rapporten og selve temaet ”Kultur møter”. Videre lurte de på hvordan de skulle klare å skrive en fullverdig rapport, om de ville få hjelp underveis og om det var avsatt tid i skoletiden. I ettertid fortalte enkelte at de nærmest fikk sjokk over hvor omfattende en forskningsrapport var og at de vurderte å skifte fag fordi de ikke kunne forestille seg at de skulle klare å gjennomføre et forskningsprosjekt. Andre sperret opp øynene, satt i gang egen tankeprosess knyttet til mulige tema og ble stimulert av at Holbergprisen var en konkurranse. Jeg meldte klassen på og elevene fikk i oppdrag å skrive et notat om hva de fant relevant å forske på med innleveringsfrist 1.oktober. Som et puff i ryggen fortalte jeg at de kunne forestille seg at de skulle forske på fenomener som ville være interessante for elever på tilnærmet lik alder. I løpet av oktober begynte elevene å danne grupper og par. Da Barbara Wendelbo kom på informasjonsmøte 22.november hadde mange likevel ikke bestemt seg for tema, og gruppene var løse.

På direkte forespørsel fra meg om vi skulle gå for ett fellesprosjekt eller flere enkeltstående, ønsket samtlige elever å jobbe i mindre grupper, par eller individuelt med selvvalgt tema. Vi besluttet derfor tidlig i skoleåret at forskningen ikke skulle resultere i ett fellesprosjekt for klassen, men bestå av ulike gruppearbeid. Basert på erfaringer fra fjorårets deltakelse var jeg tilfreds med denne beslutningen pga. at elevene utviklet et eierforhold til forskningen sin og opprettholdt interessen og ønsket om å lære mer gjennom hele prosessen. Videre synes elevene det var spennende at medelever jobbet med forskjellige problemstillinger, som åpnet opp for faglig mangfold.

Jeg anbefalte elevene å danne grupper på 3-4 deltakere med tanke på fordeling av de arbeidsoppgaver et forskningsarbeid krever, mulighet for konstruktive diskusjoner underveis og at man gjennom et slikt antall hadde flere å spille på hvis noen skulle bli syke. Ved oppstart første uke i januar var det fem grupper med 3-4 deltakere, fire par og to elever som ønsket å jobbe individuelt. De sistnevnte slo seg sammen et par uker ut i vårsemesteret, mens et annet par delte seg og jobbet videre individuelt.

I slutten av januar sendte vi en liste til Barbara Wendelbo og forskerkontakten Håvard Bækken med forslag til temaer gruppene og parene hadde valgt som utgangspunkt for sin forskning. Listen inneholdt følgende tema:

1. Ungdom og åpenhet
2. Trynefaktor
3. Jenter i militæret
4. Utdanningsambisjoner
5. Ungdom og økonomi
6. Holdninger til homofili
7. Hilsekulturer
8. Menneskehandel
9. Søskenforhold og Down syndrom
10. Ungdom, Forsvaret og etikk
11. Barns opplevelser ved foreldrenes skilsmisse”

Utover i semesteret utgikk ”Barns opplevelser ved foreldrenes skilsmisse”, og en elev valgte eget prosjekt om gruppetilhørighet.

Ved oppstarten av vårsemesteret fikk vi også besøk av en tidligere elev i sosiologi og sosialantropologi, som riktignok ikke har deltatt i konkurransen Holbergprisen i skolen. Hun øste derimot av sine erfaringer fra sosiologistudier i England. Åpenhjertig og engasjert ga hun konkrete eksempler fra egen oppgaveskriving. Hun forklarte hvordan man lett kan falle i grøfta, og uttale seg skråsikkert om sosiologiske fenomener, uten å vise til relevant teori. Hun belyste også ”faren” ved å bli så akademisk at man ikke tør uttale seg om noe som helst uten henvisning til tidligere forskning. Dette i frykt for å fremstå som ”ignorant”, som hun uttalte det. Gjennom dette ga hun elevene innblikk i hvilke krav som stilles når du skal formulere deg innenfor academia, nasjonalt som internasjonalt. Hun redegjorde for at forskning i England følger samme prinsipper som i Norge. Dette møtet var en fin opptakt til forskningsarbeidet, som bevisstgjorde elevene på prinsippene man forventes å følge i Holbergprosjektet. Hennes engasjement smittet over på elevene. Flere ble fylt av en skrekkblandet fryd over at de selv snart skulle skrive en forskningsrapport og innta rollen som forsker.

Forskningsformidling mellom forskningsinstitusjoner og skoleverket

Forskerkontakten Håvard Bækken kom på besøk i slutten av januar. Vi hadde på forhånd avtalt relevante temaer knyttet til forskningsprosessen som det ville være nyttig for elevene å få innblikk i. Elevene hadde avgrenset tema med tilhørende spørsmål de ønsket å diskutere. Det første møtet med forskerkontakten ble organisert slik at han la frem generell informasjon om utfordringer og mulige fallgruver knyttet til forskning. Deretter tok han seg tid til å veilede alle elevene/ gruppene. Vi avtalte nytt besøk halvannen måned etterpå. Hvis elevene hadde fulgt fremdriftsplanen, skulle de omtrent ha kommet til arbeidet med analysen. Det viste seg å være ønsketenkning. Flere av gruppene slet med å bevege seg fra tema til problemstilling. Mange brukte tid på å søke etter teori, men bare noen få hadde "lest seg opp" på temaene og dannet seg forestillinger om metodevalg. De som hadde jobbet med problemstillingen sin, og kommet i gang med datainnsamlingen, fikk ekstra utbytte av hjelpen. Andre, som slet med å finne en forskbar problemstilling opplevde likevel at de fikk hjelp til å snevre inn problemstillingen sin. Elevene kunne vært mer forberedt, og brukte i år lang tid på å samle seg om noe konkret å forske på.

I ettertid ser jeg at to økter, dvs. tre ordinære klokketimer er i snaueste laget for elevene ved skolen. Særlig fordi forskerkontakten først brukte 20-30 minutter på å gi nødvendig informasjon om forskning, og deretter 60 minutter på veiledning av 30 elever. Å skulle forholde seg til 11 temaer og problemstillinger på denne korte tiden var ikke optimalt, da elevene hadde behov for mye lengre tid enn hva forskerkontakten hadde ressurser/ tid til.

Bruk av eksterne krefter

Flere av elevene tok kontakt med forskere på universitetet i Oslo og diverse forskningsinstitutt. Erfaringer fra kontakt via e-mail eller telefon er delte. Et overraskende antall forskere svarte aldri på henvendelser, eller ble eksplisitt indignert over at elever på videregående skole spurte nettopp dem om hjelp til å finne relevant teori. Dette til tross for at elevene formulerte seg høflig og refererte til forskernes egne presentasjoner av seg selv og sin kompetanse på universitetets nettsider. Andre avtalte møter med entusiastiske forskere som syntes det var oppløftende at så unge mennesker var interessert i å forske på et fenomen de selv hadde god fagkunnskap om. For flere av elevene ble forskerne som viste interesse og engasjement ekstra viktig i prosessen med å snevre inn problemstillingen og komme seg videre i skriveprosessen, så vel som å få tilgang til relevant empirisk forskning. Andre ringte forskere ganske langt ut i forskningsprosessen for å få en form for verifisering av funnene sine, eller at de var "inne på noe", som en elev uttrykte det.

Den nære kontakten med forskere, som er spesifikt interessert i samme fagfelt som elevene, er naturlig nok det pedagogisk mest lærerike. "Speedveiledning" var nyttig for å lede elevene inn på et forskningsspor. Elevene på sin side opplevde veiledningssituasjonen som heseblesende. For meg som sto utenfor, fremsto det som en tilnærmet umulig oppgave for en forskerkontakt å sette seg inn i 10 problemstillinger, gi fullverdig tilbakemelding, tipse om teori osv. på to bolker á 90 minutter. Forskerkontakten mestret utfordringen med tanke på å snakke med alle, men elevenes opplevelse av å få reflektert sammen med forskeren i ca 7 minutter, var frustrerende.

Fremdrift

I år ønsket jeg å lage en fremdriftsplan for prosjektarbeidet. Jeg fordelte trinnene i forskningsprosessen, slik de tematisk er skissert på nettsidene til Holbergprisen i skolen, utover ukene i vårsemesteret. For at elevene lettere skulle få tilgang til kunnskap om forskningsmetodikk, linket jeg trinnene fra nettsiden opp mot fremdriftsplanen. Den ble lagt ut på felles læringsplattform. Som perler på en snor fulgte ”Fra tema til problemstilling”, ”Valg av metode”, ”Innsamling og bearbeiding av data”, ”Datainnsamling”, ”Analyse” og ”Utarbeiding av rapport”. Jeg bar på et håp om at elevene skulle bruke fremdriftsplanen aktivt og planlegge arbeidet sitt ut fra den. Ikke uventet ble fremdriftsplanen vanskelig å holde. Først og fremst fordi generering av kunnskap blant elevene ikke fremsto som en rett utviklingslinje. Elevene jobbet med flere deler av rapporten parallelt, planlagte intervjuer ble flyttet på, informanter så vel som elever ble syke, svar på spørsmål i spørreundersøkelsen kunne være mangelfulle og derigjennom ikke-anvendbare, ny runde med å formulere nye spørsmål, ny vinkling krevde annen teori å støtte seg på og man måtte igjen ”lese seg opp”, bearbeiding av data ble mer tidkrevende enn antatt osv. Fremdriftsplanen fungerte mer som en huskeliste over komponenter som skulle være med i forskningsprosessen.

Et annet viktig moment var også elevens prioriteringer. Flere har to til tre evalueringssituasjoner i uka og et hardt arbeidspress. Siden første innleveringsfrist var satt til 30. mars og den endelige 26. april, opplevde elevene at de relativt sett hadde god tid. Elevene hevdet at arbeidet med prosjektrapporten ofte måtte vike for forberedelser til løpende evalueringssituasjoner i andre fag. Etter inspirasjon fra Opperud og Husebråten (Lærerrapport fra Mysen videregående skole, 2011) lagde jeg et skjema som korresponderte med trinnene i forskningsprosessen, samt inneholdt spørsmål til refleksjon over hva de hadde gjort og kunne jobbe videre med. Elevene kunne krysse av og notere hvor langt de var kommet i prosessen, samt avklare hva de eventuelt trengte hjelp til. Ingen av elevene/ gruppene fylte ut skjemaet, men syv av gruppene leverte et utkast til forskningsrapporten i raskt tempo i dagene som fulgte. I samtaler med elever i etterkant av utleveringen av skjemaet, påpekte så å si samtlige at ”Det er viktig med et slikt skjema, men viktigst at du er strengere på innleveringsfrister underveis”. Underforstått ønsket de strengere sanksjoner fra meg som lærer.

En viktig side ved lærerrollen er ”å forhandle om virkeligheten” med elevene. Fra mitt ståsted merket jeg meg at vi hadde ulike tolkninger av situasjonen. Jeg opplevde at jeg nettopp hadde forsøkt å motivere elevene, få dem til å skrive parallelt med f.eks. datainnsamling, holde midlertidige tidsfrister, ringe forskere, gå på biblioteket osv. i en myndig tone. Enkelte av gruppene evnet å holde en jevn fremdrift. Andre, som kom raskt i gang med både valg av problemstilling og datainnsamling, stoppet plutselig opp ukene før første innleveringsfrist. De fleste elevenes fremdrift gikk i sneglefart. Når jeg etterspurte noe skriftlig og håndfast å ta utgangspunkt i, svarte ofte gruppene at de ”endelig” hadde fått tak i informanter, eller ventet på et møte med en forsker og derfor ikke hadde noe konkret å spørre om ennå. Andre signaliserte gjennom kropp og stemmebruk at de var entusiastiske, men at jeg måtte vente til neste undervisningstime fordi eleven som hadde det foreløpige utkastet til rapporten var hos legen, på reise ol.

Tre prosjektrapporter ble sendt inn 30. mars, mens seks kom på plass 11. april. Ingen av forskningsrapportene var i en slik forfatning at de kunne sendes inn til konkurransen. 24. april, da vi hadde bestemte tidspunkt for valg av kandidater vi skulle videresende, var alle

ferdige med unntak én gruppe. Vi hadde bestemt på forhånd at jeg skulle velge ut én forskningsrapport, og elevene stemte over de to resterende. Elevene noterte sine valg på en lapp, og vi talte opp stemmene. Elevene som hadde laget den ene av rapportene fikk problemer med å laste den opp, og oppdaget at filen trolig var ødelagt. Derfor ble alternativet som kom som nummer to i avstemningen valgt. Resultatet ble “Personlig økonomi blant dagens ungdom”, “Søskenforhold og Downs syndrom” og “Hva styrer dine ambisjoner?”.

Hvilke erfaringer er gjort med prosjektet?

På et overordnet nivå vil jeg hevde at den viktigste erfaringen elevene har tilegnet seg gjennom deltakelsen i Holbergprisen i skolen er å kjenne på kroppen hvor mye arbeid, tankekraft, planlegging og krav om struktur, evne til samarbeid med medelever, systematikk, konsentrasjon og kreativitet som må til for å produsere kunnskap. Dette er erfaringer som vil være av betydning for videre akademisk karriere eller arbeid som krever analytisk innstilling til temaer. Under følger en liten liste hvor jeg har forsøkt å konkretisere noen av de viktigste erfaringene og tankene jeg har gjort meg når det gjelder elevenes deltakelse og utvikling.

- Å gå fra tema til problemstilling virker som krevende akademisk øvelse. Mange forelsker seg i et tema og opptrer som om valg av tema er selve hjørnesteinen i forskningen.
- Å formulere en problemstilling har vært en oppvekker for mange. Det er viktig at ordlyden og begrepene som brukes er presise, og at du gjennom rapporten viser at du har undersøkt det du sier du skal undersøke. Flere finpusset på problemstillingen til det siste.
- Å lage spørreskjema med utvetydige og ikke-ledende spørsmål er også en kunst. Elevene måtte gå mange runder og prøve ut spørsmålene sine før de inngikk i et spørreskjema. Mange tok dette meget seriøst. Utdeling og innsamling av spørreskjema, gjennom papir eller elektronisk, ble opplevd som en spennende del av forskningsarbeidet. Bearbeidningen av datamaterialet ble derimot sett på som en tyngre prosess. Spørsmålene ga ikke alltid forventet svar og enkelte spørsmål ble ikke besvart. Noen hadde lagt opp til at respondentene skulle svare fritt og endte opp med mye arbeid i å sortere svarene i gode kategorier.
- Noe mange elever refererte til som spennende var å sette resultatene fra spørreundersøkelsene inn i diverse visuelle diagram. Forskningen ble plutselig veldig konkret, selv om faren ved å gi en ”Illusjon av nøyaktighet” var overhengende og ofte en realitet. En statistikk/ diagram ser interessant ut når 50 % mener dette og hint, men når prosenttallet 50 % refererer til svar fra 14 av 28 respondenter blir jo statistikken lite troverdig. Enkelte av gruppene opererte også med desimaltall, selv når antall respondenter var under tallet 100.
- Balansegangen mellom synsing og forskning er en annen interessant problemstilling. Ofte har elever problemer med å redegjøre for begreper, eller tydeliggjøre hva de

definerer som forskbare sosiale fenomener, for deretter å skrive en vitenskapelig holdbar fagtekst. Det er lett å skli ut og henfalle til journalistikk eller rene beskripsjoner uten "vitenskapelig plot".

- Evnen til å formulere seg saklig, i tråd med den akademiske tradisjonen, er vel så vanskelig for elevene som å velge metode, analysere og presentere datamateriale eller finne relevant teori å se funnene sine i lys av. Godbiter fra elevens arbeider er f eks når noen har laget en kategori de kaller "60+" som er ment å beskrive en gruppe voksne mennesker over 60 år, eller at elevene stiller retoriske spørsmål ispedd ironi midt i fremstillingen av forskningsresultatene. Videre at de selv kritiserer en institusjon de har forsket på, arrogant og veslevoksent, med "vi vet egentlig best"-holdning mens institusjonen, underforstått "ikke har skjønt noe". Ikke sjelden møter man på årsakssammenhenger av typen "Vi mener pornoindustrien er mye av grunnen til at mange gutter krysser av for at lesbisk er kult". Vi finner også denne typen formuleringer i forbindelse med tilgang og utvelgelse av respondenter som f eks "vi intervjuet NN fordi hun var søstera til venninna til ZZ i forskergruppa vår", og da uten å anonymisere NN på tross av flere anmodninger. Språklige utfordringer står i kø, men gjennom trening, øvelse og drill fikk de fleste elevene orden på språket sett i relasjon til utgangspunktet.
- De fleste elevene slet med å finne tidligere forskning knyttet til tema. Mange "googlet", kom ikke på sporet av relevant forskning og konkluderte med at "Ingen har tidligere forsket på vårt tema". En felles tur med omvisning og innblikk i bibliotekarers arbeidsmetoder for oppsporing av relevant teori, vil være viktig å ta fastere grep om.
- Når det gjelder gruppesammensetning kan det synes som om tre personer er et optimalt antall. Det er lettere å fordele og koordinere arbeidsoppgaver, og sannsynligheten for at alle gruppemedlemmene er til stede når man jobber med prosjektet er også større. Når elevene brukte avsatt undervisningstid er det mitt inntrykk at det alltid var et gruppemedlem som manglet.
- Elevene refererte til godt samarbeidsklima i parkombinasjonene og gruppene. Likevel kan det synes som om hver gruppe eller par utpekte en person til "lederrollen". Elevene var meget lojale mot hverandre. Fra mitt ståsted kan det synes som om arbeidsbelastningen var ujevnt fordelt. Noen påtok seg rollen som både pådriver for å få fremgang i forskningen, og sekretærrollen forstått som personen som skriver rapporten.
- Elevene har vært gode til å arbeide selvstendig. Føler at rollen som lærer har vært inspirerende, men samtidig tung. Det har vært vanskelig å veilede så mange forskjellige grupper/ par med tilhørende temaer. Fra mitt ståsted var det krevende å jobbe alene. Særlig fordi forskningsrapportene ofte kom samtidig, og at det var vanskelig å holde oversikt over hvor elevene var i prosessen.

Formidling av forskningsresultater og erfaringer andre kan lære av?

Vi åpnet skoleåret 2011/12 med å lese gjennom flere av bidragene til Holbergprisen i skolen. Dette gjaldt forskningsrapporter som hadde nådd finalen, og rapporter fra elever på Oslo Handelsgymnasium. Noen av elevene fra i fjor kom innom og fortalte uformelt om sitt forskningsarbeid. I år har elevene ambisjoner om å gå tilbake til enkelte av klassene på skolen. Mange medelever som stilte opp i forbindelse med diverse spørreundersøkelser, venter i spenning på resultatene. De unge forskerne vil da få trening i å fremlegge forskningen sin til tilhørere som kanskje kan stille seg kritisk til funnene, siden de trolig har førstehåndserfaring med fenomenene de har bidratt til å si noe om. Det vil også være av interesse for lærerne og skolens ledelse å få innblikk i problemstillinger og forskningsresultater som berører skolen.

Avslutning

Avslutningsvis vil jeg understreke at arbeidet med Holbergprisen i skolen 2012 har vært lærerikt både for elevene og meg som lærer. Jeg har lært mye om hvor vanskelig det er å veilede elever i å gjennomføre et forskningsprosjekt. Jeg håper at denne rapporten har bidratt til å kaste lys over de utfordringene som ligger i dette. Mitt ønske er at flere kollegaer rundt om i landet har fått et lite innblikk i hvor inspirerende og samtidig ressurskrevende en slik deltakelse er. Jeg vil avslutte med et inspirerende regnestykke:

Forskning + ungdom = sant!

Kildeliste

Grimen, Harald (1991): Taus kunnskap og organisasjonsstudier, Arbeidsnotat, basert på en forelesning på LOS-senteret 26.04.1991

Husebråten, Sissel og Opperud, Marit (2011): Holbergprisen i skolen 2011, Lærerrapport